

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง 2) ศึกษาปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง 3) ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำนวน 110 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ และวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการ มีการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านการจัดการ และน้อยที่สุด คือ ด้านวัสดุสิ่งของ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านวัสดุสิ่งของ และน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ 3) ด้านการนิเทศ

ภายใน มีการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านการจัดการ และน้อยที่สุด คือ ด้านเงิน และ4) ด้านการติดตามและประเมินผล มีการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านคน และน้อยที่สุด คือ ด้านวัสดุสิ่งของ

2. ผลการศึกษาปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้อุทิศสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารมีปัญหาความพร้อมการพัฒนาการเรียนรู้อุทิศสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการ มีปัญหาการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านวัสดุสิ่งของ และน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านการจัดการ และน้อยที่สุด คือ ด้านวัสดุสิ่งของ 3) ด้านการนิเทศภายใน มีปัญหาการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านเงิน และน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ และ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล มีปัญหาการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านการจัดการ และน้อยที่สุด คือ ด้านคน

3. การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาความพร้อมการพัฒนาการเรียนรู้อุทิศสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า

3.1 ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน นำนโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และจัดทำโครงการเพื่อรองรับการเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อให้การพัฒนาการเรียนรู้อุทิศสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเพียงพอ

3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องมีการจัดทำหลักสูตรอาเซียนในรูปแบบหลากหลาย จัดหาสื่อให้เพียงพอกับความต้องการ จัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม และพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านความสามารถในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร

3.3 ด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเพื่อวางแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแบบนิเทศและมีการนิเทศอย่างหลากหลาย สถานศึกษาควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านอาเซียนมานิเทศให้กับบุคลากรในโรงเรียน และนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์ปรับปรุงและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.4 ด้านการติดตามและประเมินผล สถานศึกษาควรจัดทำตัวชี้วัดการประเมินและนำไปติดตามและประเมินผลอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง พร้อมนำผลการประเมินไปปรับปรุงและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อภิปรายผล

การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ สีลาวณิช (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมของนักศึกษาคณะสงเคราะห์ศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ ด้านการเตรียมพร้อมของนักศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงในอนาคต และกรกช อัญชิตินุกูล (2554 , บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมของสถาบันอาชีวศึกษาไทยด้านพาณิชย์การเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน พบว่าสถาบันการศึกษาเอกชนระดับอาชีวศึกษาทั้งที่สังกัดรัฐบาลและสังกัดเอกชนมีทั้งส่วนที่มีความพร้อมและส่วนที่ไม่มีความพร้อม สถาบันอาชีวศึกษาที่มีความพร้อมนั้นพร้อมที่จะดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลได้ทันทีที่รัฐบาลประกาศระเบียบข้อบังคับออกมาชัดเจน เนื่องจากมีความพร้อมด้านปัจจัยหลัก ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ ส่วนสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษาทั้งที่สังกัดรัฐบาลและสังกัดเอกชน ที่ยังมีส่วนที่ไม่พร้อมมักเป็นสถาบันฯ ที่มีนักเรียน/นักศึกษาในปริมาณไม่มากพอที่จะเลี้ยงตนเองได้ ต้องพึ่งงบประมาณและแรงส่งเสริมจากภาครัฐ หากสถาบันดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในด้านต่างๆ ให้อยู่ในระดับมาตรฐานก็ย่อมจะมีความพร้อมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษายังมองไม่เห็นความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ว่าจะต้องพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ความสามารถในการใช้ ICT อินเทอร์เน็ต ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ การคำนวณ การให้เหตุผล การแสวงหาความรู้ ความสามารถในการใช้กระบวนการกลุ่ม การแก้ปัญหา การสืบเสาะ การสร้างความตระหนัก การแสวงหาความรู้ และผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ทักษะชีวิต กล้าแสดงออก เอื้ออาทรและแบ่งปัน เข้าใจตนเองและผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่เกิดขึ้นจึงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

2. ผลการศึกษาปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ใน

ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยทิพย์ บัวอ่อน (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของบุคลากรในการจัดทำสารสนเทศบุคลากรกับคุณภาพของสารสนเทศที่ส่งไปยังสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ความพร้อมของบุคลากร ในการจัดทำสารสนเทศบุคลากร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดปราจีนบุรี มีความพร้อมในด้านความสามารถ ด้านเทคโนโลยี และด้านเวลา อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 และจตุพร ยงสร (2554, หน้า 43) ได้ศึกษานโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงสหวิทยาการของจอร์จ เบอร์เรเดย์ พบว่า มีจุดคล้ายคลึงกัน 3 ประการ คือ 1) การขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง 2) การยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และ 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และจากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบของนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน พบว่า การเมืองการปกครอง สภาพทางภูมิศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม จำนวนประชากร และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมอาเซียนส่งผลให้นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายังคงไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่ม Sister school กลุ่ม Buffer school และกลุ่ม Asean Focus school ดังนั้นการดำเนินการในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ที่ประกอบด้วย การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายในและการติดตามและประเมินผลจึงไม่ครอบคลุม และประกอบด้วยผู้บริหารยังมองไปไม่เห็นความสำคัญการเตรียมความพร้อม ดังนั้นปัญหาความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่เกิดขึ้นจึงอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายังคง พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาคือเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาคควรนำนโยบายกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และจัดทำโครงการ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาคควรจัดทำหลักสูตรอาเซียน จัดหาสื่อ จัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม และพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษาคควรมีการวางแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง จัดทำแบบนิเทศ และมีการนิเทศอย่างหลากหลาย สถานศึกษาคควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านอาเซียนมานิเทศให้กับบุคลากรในโรงเรียน และนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์ ปรับปรุง และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ ด้านการติดตามและประเมินผล สถานศึกษาคควรจัดทำตัวชี้วัดการประเมินและนำไป

ติดตามและประเมินผลอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง พร้อมนำผลการประเมินไปปรับปรุงและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองวิทย์ จันทร์ลีอา (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนท่ากุฉุจร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาจากข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน การศึกษาเอกสาร การติดตามประเมินผล ผู้บริหารเป็นแบบอย่าง การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการให้งบประมาณและ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555, หน้า 35) ได้กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนรู้เยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันในการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมของภูมิภาคอาเซียน โดยกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนคือ จัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยใช้การบูรณาการ มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การสร้างความตระหนัก กระบวนการสื่อสาร ออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง และจัดการเรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีในประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเตรียมคนให้พร้อม เนื่องจากคนมีความสำคัญให้การขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ดำเนินการไปได้ นอกจากนั้นหลักสูตรก็มีความสำคัญ เพราะหลักสูตรถือเป็นหัวใจในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ถ้าผู้บริหารและคณะครูร่วมกันดำเนินการให้เรื่องหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาก็จะมีความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตข้างหน้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

จากผลการวิจัยการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ที่รักษาการในตำแหน่งหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการส่งเสริมพัฒนาการนำการพัฒนาการเรียนเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอทอง มีความรู้ และสามารถเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตได้

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอทอง สามารถพัฒนาการเรียนเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนได้ตามเป้าหมายตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

1.4 ผู้บริหารการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอทองนำผลการวิจัยไปเป็นกรอบในการกำหนดนโยบายเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจ จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอทอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนตามสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาให้ครบ 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ ด้านการนิเทศภายใน และการติดตามและประเมินผล

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา โดยอาจจะใช้วิธีการศึกษาเป็นรายกรณี โดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเจาะลึก การสังเกต หรือเทคนิคการสนทนาแบบกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลในสถานการณ์จริงที่มีลักษณะเชิงลึกกว่านี้